

El buit com a mesura de totes les coses

Autoria: Mireia Ibáñez Cid
Títol: *Esta negra mala herba*
Editorial: Fonoll, Juneda, 2024
74 pàgines

Si bé no és exclusiu de la joventut notar amb força el buit existencial, val la pena subratllar dues circumstàncies que l'accentuen i el contraresten respectivament: el pessimisme estructural que ens envolta (en els àmbits econòmic, climàtic, polític, educatiu i social) i la intuïció més o menys convençuda que hem de tirar endavant malgrat tot. El llibre guanyador del 25è Premi de Poesia Joan Duch per a Joves Escriptors explora, a manera de l'emergència de Mireia Calafell *–Si una emergència* (Proa, 2024), amb poemes dedicats a les dues accepcions del terme–, la dualitat del concepte del buit: la fecunditat que pot suposar en la natura, salvatge i lliure, i la mancança que sol simbolitzar en un entorn urbà, industrial i acaparat.

Mireia Ibáñez Cid (Santa Bàrbara, 1994), nascuda i crescuda a les Terres de l'Ebre, escriu aquests poemes a cavall de casa seva i els mesos transcorreguts, en diverses etapes, a Barcelona. Aquest contrast experiencial es fa evident sobretot en la primera i segona parts, que culminen amb una tercera de més breu que abraça els dos camins que parteixen del buit: allò que no és ple, però que, alhora, tampoc no està ocupat. Tal com es desprèn del demostratiu del títol, *Esta negra mala herba* està escrit amb la variant ebrenc de l'autora, perceptible en algunes terminacions verbals o en l'article

definit masculí. Tanmateix, si recomanem tenir un diccionari a mà durant la lectura no és pas pels trets dialectals, sinó per la riquesa lèxica amb què la poeta construeix l'imaginari de l'obra. I és que, d'acord amb el que apunta Míriam Cano a l'epíleg del llibre, la llengua és molt a prop tant del cor com de la terra.

La rominguera, planta de tronc espinós i fruit negre o blavós, dona nom a la primera part del llibre. Aquells esbarzers de mores que creixen de forma inesperada als marges dels camins ja ens situen d'entrada en un món silvestre, a voltes també ubicat geogràficament pels noms dels poemes ("Atacama", "Queulat", "Yellowstone"). En conjunt es recorre un escenari natural ben complet: el fons marí, el desert, el bosc, la cova, el camp d'arròs –i aquí sí que ens transportem al Delta–, la riera i fins l'origen de l'Univers. Ibáñez ho fa amb imatges tan suggeridores com la floració d'un desert, una carícia a contrapel, l'esquerda convertida en porta, els intestins vistos com a cova o el fet de prendre-li el pols a un herbam.

La segona part del recull fuig de la calma de la primera. Només el títol, "Fam", ja instal·la el lector en un estat de recerca, incomoditat i agressivitat constants. No en va els poemes que conformen aquestes pàgines, afamats de solucions i sortides, fan referència a les grans ciutats i a alguns dels problemes i atzucacs inherents a viure-hi: les difícils condicions d'accés a l'habitatge, la presència constant de soroll, l'oblit progressiu de les arrels, la precarietat laboral, la manca de temps lliure, etc. Però també hi ha espai per a l'esperança ("La vida sempre malda per elevar-se: / contra tot pronòstic, / Venus migpartix l'asfalt", "Però tu vas mirar en terra i vas vore-hi un bassal, / –i llavors vas dir la llum– / i la nit s'esventrà / amb la calidesa del teu conjur"), vinculada als poemes que parlen de la fragilitat, de l'escriptura com a refugi i de la relació que s'estableix amb cadascuna de les pròpies etapes vitals.

El darrer poema de la segona part es titula «Chicxulub», nom amb què es coneix un antic cràter situat sota la península del Yucatán per proximitat a una població homònima. El díptic final fa així: "I al cel, un cercle perfecte: / tot torna a gravitar entorn del buit". Un tancament i un inici de cicle, en aquest ordre, per connectar amb la tercera i última part de l'òpera prima de l'autora: "Matrioixca", formada per uns pocs poemes sense títol d'entre els quals en destaca un d'escrit en prosa sobre la capacitat de les

CAR ACT ERS

mans –extensió del cor, segons Ibáñez– de fer i desfer a través del fang, de construir i destruir. Al cap i a la fi, el buit és la mesura de totes les coses.

Cinta Paloma Vila